

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ	การศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาสุขภาวะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน แผ่นดินทองคอยรุดตักว แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
คณะผู้วิจัย	นายสมใจ มณี และคณะ
หน่วยงานสนับสนุน	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น)
ระยะเวลา	2552 - 2555

การดำเนินโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมในครั้งนี้ ทางคณะผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะค้นหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาวะของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักว แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร และค้นหารูปแบบการแก้ไขปัญหาสุขภาวะที่เหมาะสมของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักว แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อศึกษาบริบทสถานะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาวะของชุมชนแผ่นดินทองคอยรุดตักว

สำหรับผลการศึกษาในครั้งนี้ ทางคณะผู้วิจัย พบว่า ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสุขภาวะของชุมชนด้วยตนเอง ผลการศึกษาที่ได้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามที่ทีมวิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งในส่วนของเนื้อหาและในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ให้คนชุมชน ทราบถึงบริบทสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสถานะของชุมชน สถานการณ์ปัญหาสุขภาวะที่เกิดขึ้นในชุมชน ทราบปัจจัยเงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อสถานะชุมชน และทราบแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาวะของชุมชน

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถสร้างการเรียนรู้และทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในชุมชนได้ โดยเกิดกระบวนการรวมกลุ่ม การตั้งกลุ่มหรือชมรมตามลักษณะของกลุ่มสุขภาวะ เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งได้นำไปสู่การทราบแนวทางการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองได้อย่างถูกต้อง เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการรับประทานอาหารที่สอดคล้องกับความต้องการของร่างกาย การทานอาหารเพื่อรักษาโรค การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจของชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอหลายประการ คือ ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยให้ชาวบ้านทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการรับรู้ และตระหนักในปัญหา กลุ่มและชมรมต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นควรมีกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์และกระตุ้นให้เกิดการแก้ปัญหาสุขภาวะอย่างจริงจัง เพราะทีมวิจัยเห็นว่า บางครั้งการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องจะทำให้การแก้ไขปัญหาไม่มีความยั่งยืน นอกจากนี้ควรจะนำวิถีของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ เช่น ปลูกพืชผักสวนครัวกินเองในครอบครัว นอกจากจะช่วยลดรายจ่าย – รายรับ ยังทำให้ได้กินอาหารปลอดภัยอีกด้วย กิจกรรมเหล่านี้ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกิดอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป